

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00

F: 01 478 39 00

E: gfu.fu@gov.si

www.fu.gov.si

OBDAVČITEV Z DAVKOM NA DEDIŠČINE IN DARILA

Podrobnejši opis

4. izdaja, JULIJ 2021

Kazalo

1.0 DAVČNI ZAVEZANEC	3
2.0 POSEBNE DOLOČBE V PRIMERU SOLASTNINE IN SKUPNE LASTNINE	3
3.0 PREDMET OBDAVČITVE	3
4.0 NASTANEK DAVČNE OBVEZNOSTI.....	3
5.0 DAVČNA OSNOVA.....	3
6.0 KATERI PREDMETI SE NE UPOŠTEVAJO V DAVČNO OSNOVO.....	4
7.0 ODMERA DAVKA	4
7.1 Odmera davka na darilo.....	4
7.2 Odmera davka na dediščino.....	5
7.3 Odmera davka na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju in darilne pogodbe za primer smrti	5
8.0 OPROSTITVE PLAČILA DAVKA NA DEDIŠČINE IN DARILA	5
8.1 Druge oprostitve plačila davka na dediščine in darila	6
9.0 ODPSTOP DEDNEGA DELEŽA SODEDIČU	6
10.0 DAVČNA STOPNJA IN ZNESKI ZA ODMERO DAVKA.....	6
11.0 PLAČILO DAVKA.....	7
12.0 VRAČILO PLAČANEGA DAVKA	7
13.0 ZASTARANJE.....	8
14.0 OVERITEV PODPISOV NA POGODBI O PRENOSU LASTNINSKE PRAVICE	8
15.0 VPRAŠANJA IN ODGOVORI	8

1.0 DAVČNI ZAVEZANEC

Zavezanec za davek na dediščino in darila je fizična ali pravna oseba zasebnega prava, ki prejme premoženje na podlagi dedovanja ali darovanja, in tudi fizična oseba, ki prejme premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju oziroma na podlagi darilne pogodbe za primer smrti.

Za pravne osebe zasebnega prava po tem zakonu se štejejo: društva, fundacije, skladi, ustanove, zasebni zavodi in gospodarska interesna združenja.

2.0 POSEBNE DOLOČBE V PRIMERU SOLASTNINE IN SKUPNE LASTNINE

Pri razdelitvi solastnine plača vsak solastnik ali solastnica davek od tistega brezplačno prejetega dela premoženja, ki presega njegov solastniški delež.

Pri skupni lastnini so davčni zavezanci vsi lastniki ali lastnice premoženja solidarno.

3.0 PREDMET OBDAVČITVE

Predmet obdavčitve je premoženje, ki ga fizična oseba prejme od fizične ali pravne osebe kot dediščino ali darilo in se ne šteje za dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino. Predmet obdavčitve po tem zakonu je tudi premoženje, ki ga pravna oseba prejme od pravne ali fizične osebe kot darilo ali dediščina, ki se ne šteje za dohodek po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

Za premoženje se štejejo nepremičnine, premičnine ter premoženjske in druge stvarne pravice. Med premičnine se štejejo tudi vrednostni papirji in denar. Kot darilo se šteje tudi volilo.

Darilo ali dediščina, ki zajema le premičnine, ni predmet obdavčitve, če je skupna vrednost premičnin nižja od 5.000 eurov.

Davek se ne plača od podedovanega ali podarjenega začasnega ali dosmrtnega užitka nepremičnine in od tistega dela nepremičnine, na katerem dedič ali obdarjenec po veljavnih predpisih ne more pridobiti lastninske pravice, pravice uporabe ali užitka.

4.0 NASTANEK DAVČNE OBVEZNOSTI

Davčna obveznost nastane:

- Pri darilih na dan sprejema darila*.
- Pri dediščinah na dan pravnomočnosti sklepa o dedovanju.
- Pri volilu na dan pravnomočnosti sklepa o volilu.
- Pri pogodbah o dosmrtnem preživljanju in pri darilnih pogodbah za primer smrti na dan smrti preživljanca oziroma na dan smrti darovalca ali darovalke.

(*Darilo velja za sprejeto ob podpisani darilni pogodbi, izročilni pogodbi, pogodbi o preužitku oziroma ob dejanskem sprejemu darila.)

5.0 DAVČNA OSNOVA

Osnova za davek na dediščino in darila je vrednost podedovanega ali v dar prejetega premoženja v času nastanka davčne obveznosti po odbitku dolgov, stroškov in bremen, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek.

Ustavno sodišče RS je z [odločbo št. U-I-190/15-10, z dne 5. 5. 2016](#), objavljeno v Uradnem listu RS št. 36/16, dne 20. 5. 2016, razveljavilo drugi odstavek 5. člena Zakona o davku na dediščino

in darila – ZDDD. Z razveljavitvijo te določbe se izvaja obdavčitev na podlagi splošnih določb Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2.

Davčni organ ima na podlagi splošnih določb ZDavP-2 tako pravico preveriti resničnost dejstev, ki jih navaja davčni zavezanec, to je: ali vrednost nepremičnine, ki je razvidna iz pravnomočnega sklepa o dedovanju oziroma ki jo je davčni zavezanec navedel v napovedi za odmero davka od prejetega darila, ustreza tržni vrednosti nepremičnine ali pa je bila vrednost nepremičnine davčnemu organu prikazana v nižjem znesku zaradi ugodnejše odmere davka. V primeru dvoma v pravilnost vrednosti nepremičnine davčni organ tržno vrednost posamezne nepremičnine ugotavlja v vsakem posameznem odmernem postopku posebej (npr. primerjava s splošno znanimi tržnimi cenami na m² na določenem področju, primerjava s cenami iz izvedenih prodaj primerljivih nepremičnin). Po splošnih določbah ZDavP-2 pa ima davčni zavezanec pravico oceno tržne vrednosti nepremičnine, ugotovljene s strani finančnega urada, izpodbijati s predložitvijo individualne cenitve. V tem primeru stroške cenitve nepremičnine nosi zavezanec

Pri premičninah, razen pri denarju, je vrednost iz prvega odstavka tega člena tržna vrednost tega premoženja.

Pri premičninah se davčna osnova, zniža za 5.000 eurov.

Če je davčni zavezanec v obdobju dvanajstih mesecev od istega darovalca ali iste darovalke prejel več daril, se za ugotavljanje davčne osnove vrednosti prejetih daril seštevajo. Rok dvanajstih mesecev začne teči z dnem sprejema prvega darila.

6.0 KATERI PREDMETI SE NE UPOŠTEVAJO V DAVČNO OSNOVO

Pri ugotavljanju davčne osnove se predmeti gospodinjstva ne upoštevajo. Kot predmeti za gospodinjstvo se štejejo gospodinjski predmeti, ki so namenjeni za zadovoljitev vsakdanjih potreb zavezanca kot so pohištvo, gospodinjski stroji in naprave ter druga hišna oprema, posteljnina in podobno, vendar ne, če so ti predmeti večje vrednosti.

7.0 ODMERA DAVKA

Davek na dediščine in darila se davčnemu zavezancu odmeri z odločbo v 30 dneh po prejemu davčne napovedi oziroma pravnomočnega sklepa o dedovanju.

Višina davka se ugotavlja po predpisih, ki veljajo na dan nastanka davčne obveznosti.

Finančni urad lahko pod pogoji, ki jih zakon, ki ureja davčni postopek, določa za izdajo odločbe v preprostih zadevah, izda odločbo z odtisom žiga na sklepu o dedovanju, pogodbi ali drugem dokumentu.

7.1 Odmera davka na darilo

Davčni zavezanec, ki prejme v dar premoženje, od katerega se plača davek, mora prejem darila napovedati na [obrazcu](#) v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri finančnem uradu, kjer je vpisan v davčni register.

V kolikor je obdarjenec fizična oseba ali pravna oseba zasebnega prava in darilo zajema le premičnine, darilo ni predmet obdavčitve, če je skupna vrednost premičnin nižja od 5000 eurov. Če darilo, ki predstavlja denar, presega omenjeni znesek ali gre za drugo vrsto premičnega premoženja (npr. motorna vozila, vrednostni papirji), ali nepremičnino, mora prejemnik darila najpozneje v 15 dneh od prejema darila na pristojni finančni urad poslati obrazec za napoved.

Če davčni zavezanec nima stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji in ni vpisan v davčni register, napove darilo, ki obsega samo premično premoženje, pri finančnem uradu, kjer je darovalec vpisan v davčni register.

Davčni zavezanec, ki prejme v dar nepremičnino, napove prejem darila pri finančnem uradu, kjer nepremičnina leži. Če nepremičnina leži na območju več finančnih uradov, davčni zavezanec napove prejem darila pri finančnem uradu, kjer je vpisan v davčni register.

Če darilo obsega premično in nepremično premoženje, davčni zavezanec napove to darilo pri finančnem uradu, kjer nepremičnina leži.

Če je davčni zavezanec v obdobju dvanajstih mesecev od istega darovalca ali iste darovalke prejel več daril, mora v davčni napovedi navesti vrednost že prejetih daril. Finančni urad v tem primeru odmeri davek od vrednosti vseh prejetih daril in, če je bil od prej napovedanih daril davek že odmerjen in plačan, ta davek upošteva pri odmeri nove davčne obveznosti.

7.2 Odmera davka na dediščino

Davčni zavezanec, ki podeduje premoženje, od katerega se plača davek na dediščine in darila, ne vloži davčne napovedi. Odmera davka na dediščine se izvrši na podlagi podatkov pravnomočnega sklepa o dedovanju.

Če je predmet dedovanja nepremičnina, pošlje sodišče pravnomočni sklep o dedovanju finančnemu uradu, kjer je nepremičnina. Če zapuščina obsega samo premično premoženje ali če podedovane nepremičnine ležijo na območju več finančnih uradov, pošlje sodišče sklep o dedovanju finančnemu uradu, pri katerem je bil zapustnik vpisan v davčni register. Za davčnega zavezanca, ki nima stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji, pošlje sodišče pravnomočni sklep o dedovanju, ki obsega premično premoženje, finančnemu uradu, kjer je zavezanec vpisan v davčni register, če ni vpisan, pa finančnemu uradu, kjer je bil zapustnik vpisan v davčni register. Za dediščino, ki obsega premično in nepremično premoženje, pošlje sodišče sklep o dedovanju finančnemu uradu, kjer nepremičnina leži.

Navedeno se smiselno uporablja tudi za odmero davka na darilo.

7.3 Odmera davka na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju in darilne pogodbe za primer smrti

Zavezanec, ki je prejel premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju ali darilne pogodbe za primer smrti, mora to pogodbo prijaviti v 15 dneh od sklenitve pogodbe pri finančnem uradu na območju, kjer je to premoženje ali kjer je zavezanec vpisan v davčni register.

Davčno [napoved](#) za odmero davka mora zavezanec vložiti v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri finančnem uradu, pri katerem je prijavil pogodbo o dosmrtnem preživljanju ali darilno pogodbo za primer smrti.

8.0 OPROSTITVE PLAČILA DAVKA NA DEDIŠČINE IN DARILA

Davka na dediščine in darila ne plača:

- dedič ali obdarjenec prvega dednega reda;
- z dediči ali obdarjenci prvega dednega reda so izenačeni zet, snaha, pastorek in dedič ali obdarjenec, ki je živel z zapustnikom ali darovalcem v registrirani istospolni partnerski skupnosti;
- pravna oseba zasebnega prava, ustanovljena na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelfne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti ali za opravljanje dejavnosti zaščite in reševanja, vendar le, če gre za darilo oziroma dediščino, ki je namenjena opravljanju take dejavnosti pravne osebe.

8.1 Druge oprostitve plačila davka na dediščine in darila

Davka ne plača dedič ali obdarjenec, ki se po določbah zakona, ki ureja kmetijska zemljišča, šteje za kmeta, če podeduje oziroma dobi v dar kmetijsko zemljišče. V zvezi s priznavanjem davčne oprostitve po prejšnjem stavku se gozdna zemljišča štejejo za kmetijska zemljišča. Davka na dediščine tudi ne plača dedič ali obdarjenec – prevzemnik kmetijskega gospodarstva, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje kmetijskih gospodarstev šteje za zaščiteno kmetijo, pa tudi v primerih, ko dedič ali obdarjenec – kmet podeduje ali dobi v dar celo kmetijo. Pri opredelitvi, kaj se šteje za kmetijo, se smiselno upošteva opredelitev zaščitene kmetije po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev. Če dedič ali obdarjenec, ki je bil na podlagi navedenega oproščen davka, podedovano ali podarjeno nepremičnino pred potekom petih let od pridobitve odtuji ali se v tem roku preneha ukvarjati s kmetijsko dejavnostjo ali ne obdeluje zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, se mu davek naknadno odmeri tako, kot bi se mu odmeril, če ob prejemu dediščine oziroma darila ne bi izpolnjeval pogojev za oprostitvev po tem členu. Mnenje o tem, ali je zemljišče obdelano v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih, izda upravni organ pristojen za kmetijske zadeve. Navedeno ne velja za odtujitve, izvršene na podlagi sporazuma o izročitvi in razdelitvi premoženja po obligacijskem zakoniku, za odtujitve oziroma oddaje premoženja po zakonu, ki ureja preživitinsko varstvo kmetov ter za odtujitve, izvedene zaradi agrarnih operacij po zakonu, ki ureja kmetijska zemljišča.

Davka ne plača dedič ali obdarjenec, če gre za darilo ali dediščino, ki ima status kulturnega spomenika, pod pogojem, da podarjenega ali podedovanega kulturnega spomenika ne odtuji pred potekom 10 let in pod pogojem, da je kulturni spomenik dostopen za javnost ali da je namenjen izvajanju kulturnih dejavnosti, o čemer sklene dedič ali obdarjenec z ministrstvom, pristojnim za kulturo, sporazum z neomejenim trajanjem.

Davka ne plača davčni zavezanec, ki podeduje ali dobi v dar prejeto premoženje in ga brez povračila odstopi državi, občini ali pravnim osebam zasebnega prava, ustanovljenim na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti, vendar, le, če je premoženje namenjeno izključno za nepridobitne namene prejemnika. Davek, plačan pred odstopom dediščine ali darila, se vrne, če je bil odstop izvršen v šestih mesecih po sprejemu dediščine ali darila.

9.0 ODSTOP DEDNEGA DELEŽA SODEDIČU

Če davčni zavezanec odstopi svoj dedni delež sodediču, se plača davek ob prenosu premoženja samo enkrat, tako da se oprosti plačilo davka tistemu dediču, ki je prvi prejel dediščino, davek pa se odmeri glede na razmerje med zapustnikom in dejanskim prejemnikom dediščine.

10.0 DAVČNA STOPNJA IN ZNESKI ZA ODMERO DAVKA

Davčne stopnje so različne glede na dedne redove, in sicer veljajo za:

a) II. dedni red (starši, bratje, sestre in njihovi potomci)

Od vrednosti €		Znaša davek:				
nad	do	€		%		€
	10.000			5		
10.000	50.000	500	+	6	nad	10.000
50.000	100.000	2.900	+	7	nad	50.000
100.000	200.000	6.400	+	8	nad	100.000
200.000	300.000	14.400	+	10	nad	200.000
300.000	400.000	24.400	+	12	nad	300.000
400.000		36.400	+	14	nad	400.000

b) III. dedni red (dedi in babice)

Od vrednosti €		Znaša davek:				
nad	do	€		%		€
	10.000			8		
10.000	50.000	800	+	9	nad	10.000
50.000	100.000	4.400	+	10	nad	50.000
100.000	200.000	9.400	+	11	nad	100.000
200.000	300.000	20.400	+	13	nad	200.000
300.000	400.000	33.400	+	15	nad	300.000
400.000		48.400	+	17	nad	400.000

c) vse druge osebe

Od vrednosti €		Znaša davek:				
nad	do	€		%		€
	10.000			12		
10.000	50.000	1.200	+	16	nad	10.000
50.000	100.000	7.600	+	20	nad	50.000
100.000	200.000	17.600	+	25	nad	100.000
200.000	300.000	42.600	+	30	nad	200.000
300.000	400.000	72.600	+	35	nad	300.000
400.000		107.600	+	39	nad	400.000

11.0 PLAČILO DAVKA

Zavezanec mora plačati davek na dediščine in darila v 30 dneh od vročitve odločbe. Šteje se, da je vročitev odločbe opravljena 15. dan od dneva odpreme odločbe. Datum odprave odločbe je odtisnjen na kuverti. Če je odločba vročena osebno, se šteje za vročeno v skladu s 87. členom ZUP.

Če davek ni plačan v predpisanem roku, se zaračunajo zamudne obresti po 0,0247 odstotni dnevni obrestni meri.

12.0 VRAČILO PLAČANEGA DAVKA

Če se pogodba, ki je podlaga za prenos premoženja sporazumno razdre, ali jo sodišče z odločbo izreče za neveljavno, ima davčni zavezanec pravico zahtevati, da se odločba o odmeri davka odpravi in da se mu davek, če je bil plačan, vrne. Če se razdre pogodba, katere predmet je bil prenos nepremičnine, se davek vrne le, če je bila sporazumno razdrta, preden je bil opravljen prenos nepremičnine.

Če pogodbe ni mogoče izpolniti ali se izpolni samo deloma, ima davčni zavezanec pravico zahtevati, da se mu plačani davek vrne v celoti oziroma v ustreznem delu.

V navedenih primerih davčnemu zavezancu za vrnjeni znesek davka ne pripadajo obresti.

13.0 ZASTARANJE

Glede zastaranja pravice do odmere in izterjave davka na dediščine in darila veljajo določbe iz zakona o davčnem postopku.

Pravica do odmere davka na darilo zastara v desetih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, pravica do odmere davka na dediščine pa zastara v desetih letih od pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

Pravica do izterjave davka zastara v petih letih od dneva, ko bi ga bilo treba plačati. V primeru naknadno ugotovljene obveznosti v davčnem nadzoru, teče relativni rok zastaranja pravice do izterjave davka od dneva izvršljivosti odmerne odločbe.

Pravica zavezanca za davek do vračila plačanega davka, ki ga ni bil dolžan plačati, zastara v petih letih od dneva, ko ga je plačal oziroma od pridobitve pravnega naslova, s katerim je bilo ugotovljeno, da ga ni bil dolžan plačati.

14.0 OVERITEV PODPISOV NA POGODBI O PRENOSU LASTNINSKE PRAVICE

Brez dokaza, da je plačan davek oziroma da obstojijo zakonsko določeni razlogi, zaradi katerih ni treba obračunati davka ali da darilna pogodba ni predmet odmere, ni mogoče overiti podpisov na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini.

15.0 VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vprašanje 1: Kdo je dolžan oddati napoved za odmero davka na prejeto darilo?

Zavezanec, ki prejme v dar premoženje, od katerega se plača davek, mora napovedati prejem darila.

Zavezanec je fizična oseba ali pravna oseba zasebnega prava, ki prejme premoženje na podlagi darovanja. Davčni zavezanec je tudi fizična oseba, ki prejme premoženje na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju oziroma na podlagi darilne pogodbe za primer smrti.

Za pravne osebe zasebnega prava se po Zakonu o davku na dediščine in darila štejejo: društva, fundacije, skladi, ustanove, zasebni zavodi in gospodarska interesna združenja.

Vprašanje 2: Prejel sem premoženje na podlagi dedovanja. Ali moram oddati napoved?

Zavezanec, ki podeduje premoženje, za katerega je bil izdan slovenski sklep o dedovanju, od katerega se plača davek na dediščine, ne vloži napovedi.

Finančni urad odmeri davek na dediščino na podlagi podatkov pravnomočnega sklepa o dedovanju, ki ga prejme od slovenskega sodišča.

Vprašanje 3: Zakaj je dobro vložiti napoved tudi po roku?

Informacije so na voljo na sledeči [povezavi](#).

Vprašanje 4: Ali bom kaznovan, če ne oddam napovedi oziroma jo oddam prepozno?

Če ne boste oddali napovedi oziroma jo boste oddali prepozno, vas bo davčni organ oglobil z zakonsko predvideno globo, ter po uradni dolžnosti vodil davčni postopek, ugotovil dejansko stanje in vam o ugotovitvah izdal odmerni odločbo. Dodatne informacije so na voljo na sledeči [povezavi](#).

Z globo od 210 do 1.200 evrov se kaznuje za prekršek fizična oseba, ki ne vloži napovedi v predpisanem roku ali na predpisan način oziroma ki ne prijavi darilne pogodbe za primer smrti ali ne prijavi pogodbe o dosmrtnem preživljanju. Z globo od 1.600 do 25.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega stavka pravna oseba zasebnega prava. Z globo od 420 do 4.100 evrov se za navedeni prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe zasebnega prava.

Z globo od 400 do 15.000 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, če v davčni napovedi navede neresnične ali nepravilne ali nepopolne podatke (prvi odstavek 10. člena ZDavP-2).

Vprašanje 5: V kakšnem roku moram oddati napoved za odmero davka na prejeto darilo?

Zavezanec, ki prejme v dar premoženje, od katerega se plača davek, mora prejem darila napovedati v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti, ki nastane:

- Pri darilih na dan sprejema darila.
- Pri pogodbah o dosmrtnem preživljanju in pri darilnih pogodbah za primer smrti na dan smrti preživljanca oziroma na dan smrti darovalca ali darovalke.

Darilo velja za sprejeto ob podpisani darilni pogodbi, izročilni pogodbi, pogodbi o preužitku oziroma ob dejanskem sprejemu darila.

Vprašanje 6: Na katerem finančnem uradu moram oddati napoved za odmero davka na prejeto darilo?

Davčni zavezanec, ki prejme v dar premoženje, od katerega se plača davek, mora prejem darila napovedati pri finančnem uradu, kjer je vpisan v davčni register.

Zavezanec, ki prejme v dar nepremičnino, napove prejem darila pri finančnem uradu, kjer nepremičnina leži. Če nepremičnina leži na območju več finančnih uradov, zavezanec napove prejem darila pri finančnem uradu, kjer je vpisan v davčni register.

Če zavezanec nima stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža v Republiki Sloveniji in ni vpisan v davčni register, napove darilo, ki obsega samo premoženje, pri finančnem uradu, kjer je darovalec vpisan v davčni register.

Če darilo obsega premoženje in nepremično premoženje, davčni zavezanec napove darilo pri finančnem uradu, kjer nepremičnina leži.

Vprašanje 7: V katerih primerih lahko davčni organ vrne že plačani davek?

Če se pogodba, ki je podlaga za prenos premoženja sporazumno razdre, ali jo sodišče z odločbo izreče za neveljavno, ima davčni zavezanec pravico zahtevati, da se odločba o odmeri davka odpravi in da se mu davek, če je bil plačan, vrne.

Vendar je treba v primeru, če se razdre pogodba, katere predmet je bil prenos nepremičnine, davek vrne le, če je bila pogodba sporazumno razdrta, preden je bil opravljen prenos nepremičnine.

Če pogodbe ni mogoče izpolniti ali se izpolni samo deloma, ima davčni zavezanec pravico zahtevati, da se mu plačani davek vrne v celoti oziroma v ustreznem delu.

V obeh primerih davčnemu zavezancu za vrnjeni znesek davka ne pripadajo obresti.

Vprašanje 8: Kdo davka na dediščine in darila ne plača (oprostitve)?

Davka je oproščeno darilo ali dediščina, ki jo prejme:

- dedič ali obdarjenec prvega dednega reda;
- z dediči ali obdarjenci prvega dednega reda so izenačeni zet, snaha, pastorek in dedič ali obdarjenec, ki je živel z zapustnikom ali darovalcem v registrirani istospolni partnerski skupnosti (več v: Dedni redi in davčne oprostitve (4. izdaja))
- pravna oseba zasebnega prava, ustanovljena na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti ali za opravljanje dejavnosti zaščite in reševanja, vendar le, če gre za darilo oziroma dediščino, ki je namenjena opravljanju take dejavnosti pravne osebe.

Davka ne plača tudi dedič ali obdarjenec, ki se po določbah zakona, ki ureja kmetijska zemljišča, šteje za kmeta, če podeduje oziroma dobi v dar kmetijsko zemljišče. Davka na dediščine tudi ne plača dedič ali obdarjenec – prevzemnik kmetijskega gospodarstva, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje kmetijskih gospodarstev šteje za zaščiten kmetijo, pa tudi v primerih, ko dedič ali obdarjenec – kmet podeduje ali dobi v dar celo kmetijo. Pri opredelitvi, kaj se šteje za kmetijo, se smiselno upošteva opredelitev zaščiten kmetije po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

Davka nadalje ne plača dedič ali obdarjenec, če gre za darilo ali dediščino, ki ima status kulturnega spomenika, pod pogojem, da podarjenega ali podedovanega kulturnega spomenika ne odtuji pred potekom 10 let in pod pogojem, da je kulturni spomenik dostopen za javnost ali da je namenjen izvajanju kulturnih dejavnosti, o čemer sklene dedič ali obdarjenec z ministrstvom, pristojnim za kulturo, sporazum z neomejenim trajanjem.

Vprašanje 9: Kaj se zgodi, če dedič ali obdarjenec podedovano ali podarjeno kmetijsko zemljišče proda pred potekom petih let?

Davka ne plača dedič ali obdarjenec, ki se po določbah zakona, ki ureja kmetijska zemljišča, šteje za kmeta, če podeduje oziroma dobi v dar kmetijsko zemljišče. Davka na dediščine tudi ne plača dedič ali obdarjenec – prevzemnik kmetijskega gospodarstva, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje kmetijskih gospodarstev šteje za zaščiten kmetijo, pa tudi v primerih, ko dedič ali obdarjenec – kmet podeduje ali dobi v dar celo kmetijo. Pri opredelitvi, kaj se šteje za kmetijo, se smiselno upošteva opredelitev zaščiten kmetije po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

Če dedič ali obdarjenec, ki je bil na podlagi navedenega oproščen davka, podedovano ali podarjeno nepremičnino pred potekom petih let od pridobitve odtuji ali se v tem roku preneha ukvarjati s kmetijsko dejavnostjo ali ne obdeluje zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, se mu davek naknadno odmeri tako, kot bi se mu odmeril, če ob prejemu dediščine oziroma darila ne bi izpolnjeval pogojev za oprostitve po tem členu. Mnenje o tem, ali je zemljišče obdelano v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih, izda upravni organ pristojen za kmetijske zadeve.

Prejšnji odstavek ne velja za odtujitve, izvršene na podlagi sporazuma o izročitvi in razdelitvi premoženja po obligacijskem zakoniku, za odtujitve oziroma oddaje premoženja po zakonu, ki ureja preživninsko varstvo kmetov ter za odtujitve, izvedene zaradi agrarnih operacij po zakonu, ki ureja kmetijska zemljišča.

Vprašanje 10: Ali se pri osebi, ki ji je užitek podarjen, šteje, da je s tem dosegla kakšen dohodek?

V primeru pogodbe o ustanovitvi osebne služnosti, to je užitka, med dvema fizičnima osebama, pri čemer gre za podarjeni užitek na nepremičnini, gre za neodplačni pravni posel, t.i. darilo ene

fizične osebe drugi. Darilo v takem primeru ne šteje za dohodek po 3. točki 19. člena [Zakona o dohodnini - ZDoh-2](#), temveč zapade pod davčno obravnavo v skladu z [Zakonom o davku na dediščine in darila – ZDDD](#). Pri tem je prejemnik darila užitek.

Vprašanje 11: Zavezanka navaja, da je upravičenec do odškodnine žrtvam vojnega nasilja pokojni oče. Sprašuje, ali se od navedene odškodnine, ki jo prejme, kot dedinja, na podlagi sklepa o dedovanju, plača dohodnina?

Z vidika [Zakona o dohodnini – ZDoh-2](#):

Upravičenec, ki prejme odškodnino po zakonu, ki ureja plačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja in podobne odškodnine, ki jih žrtve vojnega in povojnega nasilja prejmejo iz tujine, od tega dohodka ne plača dohodnine.

Z vidika [Zakona o davku na dediščine in darila – ZDDD](#):

Predmet obdavčitve po tem zakonu je premoženje, ki ga fizična oseba prejme od fizične ali pravne osebe kot dediščino ali darilo in se ne šteje za dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino. Kot premoženje se štejejo nepremičnine, premičnine in premoženjske in druge stvarne pravice. Med premičnine se štejejo tudi vrednostni papirji in denar. Davka je oproščena dediščina, ki jo prejme dedič ali dedinja prvega dednega reda.

Dediči pokojnih upravičencev torej prejmejo odškodnino na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju, ki mora vsebovati tudi odškodnino po zakonu o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja. Dediči v tem primeru *plačajo davek na dediščino in darilo*, če ne gre za prvi dedni red, *ne plačajo pa dohodnine*, ker se dediščina ne šteje za dohodek po ZDoh-2.

Vprašanje 12: Zavezanec navaja, da je eden od nečakov, ki bodo po teti, ki je živela v Trstu, podedovali premoženje. Zanima ga, če bo dediščina obdavčena tudi v Sloveniji?

Davčni zavezanec za davek na dediščine in darila je fizična oseba ali pravna oseba zasebnega prava, *ki prejme premoženje kot dediščino* na podlagi slovenskega sklepa o dedovanju oz. na podlagi evropskega potrdila o dedovanju. Na podlagi 227.e člena [Zakona o dedovanju – ZD](#) ima namreč evropsko potrdilo o dedovanju, izdano v drugi državi članici v skladu z Uredbo EU št. 650/2012, v primerih, ko je za vpis pravice na nepremičnini ali premičnini v zemljiško knjigo ali drugo evidenco ali register pristojno sodišče ali drug organ Slovenije, lastnost sklepa o dedovanju.

Osnova za davek je vrednost podedovanega premoženja, po odbitku dolgov, stroškov in bremen, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek. Pri premičninah se davčna osnova, zniža za 5.000 evrov. Davčne stopnje za drugi dedni red, kamor sodijo tudi nečaki, znašajo od 5 do 14 % odvisno od vrednosti podedovanega premoženja.

Davčna obveznost nastane na dan pravnomočnosti sklepa o dedovanju. Odmera davka na dediščine poteka na način, da dediči ne vlagajo davčne napovedi, temveč slovensko sodišče po uradni dolžnosti pošlje pravnomočni sklep o dedovanju pristojnemu davčnemu organu. Izjema je prejem dediščine v drugi državi članici, katere pristojni organ na zahtevo dediča, ki je dedoval premoženje, ležečem na območju Slovenije, izda evropsko potrdilo o dedovanju, katerega morajo nato dediči kot zavezanci sami predložiti v odmero davka na dediščine, pri pristojnem finančnem uradu.

Premoženje, ki je predmet dedovanja v tujini in se zapuščinski postopek vodi pred tujim sodiščem, ni predmet dedovanja v Sloveniji. Je pa predmet obdavčitve tisti del podedovanega premoženja, ki se nahaja v Sloveniji in za katerega je bilo v drugi državi članici izdano evropsko potrdilo o dedovanju.

Določba 2. člena [Konvencije med vlado Republike Slovenije in vlado Italijanske Republike o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanju davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja](#) določa davke, za katere se ta sporazum uporablja. V prvem in drugem odstavku tega člena sta podani splošni opredelitvi davkov, za katere se uporablja sporazum. V tretjem odstavku istega člena so naštetih davki, ki so obstajali v času podpisa sporazuma. V četrtem odstavku 2.

člena pa je določeno, da se sporazum lahko uporablja tudi za enake ali vsebinsko podobne davke, ki se uvedejo po datumu podpisa sporazuma dodatno k že obstoječim davkom ali namesto njih.

Na podlagi navedenega je zaključiti, da se posamezne določbe sporazuma nanašajo na *davke od dohodka in davke od premoženja, in ne na davke od zapuščin, dediščin in daril ali dajatve na prenos premoženja*.

Vprašanje 13: Kako se davčno obravnava dodatna starostna pokojnina oziroma pokojninska renta z dedovanjem?

V zvezi z davčno obravnavo dohodka iz naslova prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (v nadaljevanju: PDPZ) po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga upravičenec prejme po umrlem zavarovancu na podlagi zavarovalne pogodbe za izplačevanje dodatne starostne pokojnine oziroma pokojninske rente (v nadaljevanju pokojninska renta), s katero je dogovorjena zajamčena doba izplačevanja pokojninske rente tudi po smrti zavarovanca, in sicer določenemu upravičencu, ki se lahko odloči tudi za enkratno izplačilo navedenega dohodka, v nadaljevanju odgovarjamo na naslednja vprašanja.

- Kakšna je davčna obravnava pokojninske rente, ki jo prejema upravičenec za primer smrti oziroma dedič, v obdobju zajamčene dobe izplačevanja pokojninske rente in kdo velja v takem primeru za prejemnika pokojninske rente?
- Ali se v davčno osnovo od pokojninske rente, ki se izplačuje upravičencu za primer smrti zavezanca, prav tako všteva samo 50 % dohodka, skladno s tretjim odstavkom 42. člena Zakona o dohodnini?
- Ali je razlika v davčni obravnavi, če se upravičencu za primer smrti izplača enkratna odkupna vrednost, ali če se mu z enako časovno dinamiko izplačujejo preostale rente do izteka zajamčene dobe?

Pokojninska renta iz naslova PDPZ, ki se na podlagi zavarovalne pogodbe, s katero je dogovorjena zajamčena doba izplačevanja pokojninske rente tudi po smrti zavarovanca določenemu upravičencu ali dediču, se šteje za dohodek tega upravičenca ali dediča in se obdavči kot pokojninska renta, in sicer od davčne osnove, ki je določena v tretjem odstavku 42. člena [Zakona o dohodnini – ZDoh-2](#).

Če se upravičenec ali dedič odloči za enkratno izplačilo navedenega dohodka, se ta obdavči kot drug dohodek po 105. členu ZDoh-2, in sicer od davčne osnove, ki je določena v prvem odstavku 108. člena ZDoh-2, po stopnji 25 %. Prenos pravice do pokojninske rente iz zavarovanca, ki umre, na upravičenca ali dediča, na podlagi katere ima upravičenec ali dedič premoženjske koristi, ki so vir dohodka, ne šteje za obdavčljivo premoženje po [Zakonu o davku na dediščine in darila – ZDDD](#).

V zavarovalni pogodbi o dodatni starostni pokojnini oziroma pokojninski renti ima zavarovanec možnost izbrati dosmrtno rento z zajamčenim obdobjem izplačevanja, po kateri se v primeru smrti zavarovanca pred zaključkom zajamčenega obdobja izplačevanja, nadaljuje z izplačilom pokojninske rente v pogodbi določenim upravičencem do izteka zajamčenega obdobja izplačevanja. V tem primeru torej upravičenec vstopi na mesto umrlega zavarovanca in prejema dohodek, ki je bil po pogodbi namenjen zavarovancu oziroma v primeru njegove smrti določenemu upravičencu. Tudi če je zavarovanec kot upravičenec določil osebe, ki so njegovi zakoniti dediči, ti ne pridobijo zavarovalne vsote oziroma pokojninske rente kot dediči (iz zapuščine), ampak kot upniki neposredno na podlagi zavarovalne pogodbe. Ko določeni upravičenec umre pred zapadlostjo zavarovane glavnice ali rente, korist iz zavarovanja ne pripada njegovim dedičem, temveč naslednjemu upravičencu, če ta ni določen, pa premoženju zavarovanca. V primeru zavarovanja za primer smrti brez določenega upravičenca pa pod določenimi pogoji zavarovalna vsota pripada premoženju zavarovanca in preide kot njegov del z drugimi njegovimi pravicami na njegove dediče.

Z zavarovalno pogodbo, s katero je dogovorjena zajamčena doba izplačevanja pokojninske rente tudi po smrti zavarovanca določenemu upravičencu ali dediču, se ureja razmerje, ki je neodplačna naklonitev in pomeni prenos pravice do pokojninske rente iz zavarovanca na upravičenca ali dediča, na podlagi katere ima upravičenec ali dedič premoženjsko korist, ki je vir dohodka. V skladu z 19. členom ZDoh-2 se navedena neodplačna naklonitev šteje za darilo ali dediščino, ki

se ne šteje za dohodek po ZDoh-2. Prav tako obravnavani prenos ni predmet obdavčitve po ZDDD. V skladu z 2. členom ZDDD se kot premoženje, ki je predmet obdavčitve po tem zakonu, štejejo tudi premoženjske in druge stvarne pravice, kar pomeni, da se navedena pravica (ki ni premoženjska stvarna pravica), ne šteje za obdavčljivo premoženje po ZDDD.

Vprašanje 14: Kakšen bo izračun davka na dediščine za dediča, ki deduje nepremičnino v vrednosti 85.000,00 eur, skupaj z dvema drugima dedičema, po enakih deležih? Pri tem gre v primeru vseh dedičev za osebe, ki so z zapustnikom v razmerju II. dednega reda. V odmernem postopku stroškov, dolgov in bremen dediči niso uveljavljali.

Osnova za davek je vrednost podedovanega premoženja v času nastanka davčne obveznosti po odbitku dolgov, stroškov in bremen, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek oz. vrednost »čiste zapuščine«. Vrednost premoženja se ugotavlja kot tržna vrednost tega premoženja (npr. primerljiva tržna vrednost nepremičnine). Če se davčni zavezanec s tako ugotovljeno vrednostjo ne strinja, ima možnost, da za predmetno premoženje predloži cenitev. V konkretnem primeru bo vrednost čiste zapuščine 85.000,00 eur.

Davčne stopnje so določene v ZDDD, in sicer progresivno, glede na sorodstveno razmerje do zapustnika ter glede na vrednost podedovanega premoženja. Dediči, ki so z zapustnikom v razmerju II. dednega reda, zapadejo pod obdavčitev po točki a) 8. člena ZDDD, kar prikazuje naslednja tabela:

Od vrednosti €		Znaša davek:				
nad	do	€		%		€
	10.000			5		
10.000	50.000	500	+	6	nad	10.000
50.000	100.000	2.900	+	7	nad	50.000
100.000	200.000	6.400	+	8	nad	100.000
200.000	300.000	14.400	+	10	nad	200.000
300.000	400.000	24.400	+	12	nad	300.000
400.000		36.400	+	14	nad	400.000

Posamezni dedič bo tako podedoval 1/3 vrednosti nepremičnine, torej 28.333,33 eur od celotne vrednosti v višini 85.000,00 eur. Glede na zgornjo tabelo, bo davek na dediščino za posameznega dediča izračunan po naslednji formuli:

$$500,00 \text{ eur} + ((28.333,33 \text{ eur} - 10.000,00 \text{ eur}) \times 16 \%) = \underline{3.433,33 \text{ eur}}$$

Posamezni dedič v konkretnem primeru bo tako plačal 3.433,33 eur davka na prejeto dediščino (nepremičnino).